

ОПЕРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ САНАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

ЩЕКОВИЧ О. С.

УДК 65.016.7

Щекович О. С. Оперативне управління в умовах санації підприємства

У процесі становлення ринкових відносин в Україні питання, пов'язані із санацією підприємства, мають важливе практичне значення. В умовах, коли майже всі ланки фінансової системи опинилися в скрутному становищі, з'явилась необхідність проведення санації підприємств з метою виведення їх з глибокої кризи. У даний час кожен суб'єкт, незалежно від виду основної діяльності та форми власності підприємства, повинен реально оцінювати як власний фінансовий стан, так і фінансовий стан потенційних партнерів чи контрагентів. Нестабільне фінансове становище підприємства є причиною його неплатоспроможності, погіршення фінансової стійкості, які призводять до незапланованих втрат чи навіть банкрутства. Виходячи з цього, дослідження фінансових засад проведення санаційних заходів та стабілізації діяльності підприємства є важливим для забезпечення його подальшої роботи в ринкових умовах. Завданням статті є доведення важливості проведення санаційних заходів для підприємств та економіки країни в умовах нестабільності; дослідження засад проведення санації та напрямів стабілізації діяльності підприємств. У статті розглянуто основні проблеми у сфері регулювання процедури банкрутства. Конкретизовано види заходів, які проводяться в межах фінансового оздоровлення суб'єктів господарювання. Узагальнено види санаційних заходів у рамках реструктуризації підприємства.

Ключові слова: санація, реструктуризація, сфера банкрутства, збитковість, оздоровлення.

Рис.: 1. **Бібл.:** 10.

Щекович Олена Сергіївна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту та управління бізнес-процесами, Криворізький економічний інститут Криворізького національного університету (пр. К. Маркса, 64, Кривий Ріг, Дніпропетровська обл., 5000, Україна)

E-mail: katya.moskaluyk@yandex.ru

УДК 65.016.7

UDC 65.016.7

Щекович Е. С. Оперативное управление в условиях санации предприятия

В процессе развития рыночных отношений в Украине вопросы, связанные с санацией предприятия, имеют важное практическое значение. В условиях, когда почти все звенья финансовой системы оказались в затруднительном положении, появилась необходимость проведения санации предприятий с целью выведения их из глубокого кризиса. В настоящее время каждый субъект, независимо от вида основной деятельности и формы собственности предприятия, должен реально оценивать как собственное финансовое состояние, так и финансовое состояние потенциальных партнеров или контрагентов. Нестабильное финансовое положение предприятия является причиной его неплатежеспособности, ухудшения финансовой устойчивости, что приводит к незапланированным потерям или даже банкротству. Исходя из этого, исследование финансовых принципов проведения санационных мероприятий и стабилизации деятельности предприятия является важным для обеспечения его последующей работы в рыночных условиях. Целью статьи является анализ важности проведения санационных мероприятий для предприятий и экономики страны в условиях нестабильности; исследование принципов проведения санации и направлений стабилизации деятельности предприятий. В статье рассмотрены основные проблемы в сфере регуляции процедуры банкротства. Конкретизированы виды направлений, проводимых в пределах финансового оздоровления субъектов предпринимательской деятельности. Обобщены виды санационных действий в рамках реструктуризации предприятия.

Ключевые слова: санация, реструктуризация, сфера банкротства, убыточность, оздоровление.

Рис.: 1. **Библ.:** 10.

Щекович Елена Сергеевна – доктор экономических наук, профессор, заведующий кафедрой менеджмента и управления бизнес-процессами, Криворожский экономический институт Криворожского национального университета (пр. К. Маркса, 64, Кривой Рог, Днепропетровская обл., 5000, Украина)

E-mail: katya.moskaluyk@yandex.ru

Shchekovich Ye. S. Operational Management under Conditions of Readjustment of a Company

Issues, connected with readjustment of a company, have important practical significance in the process of development of market relations in Ukraine. A necessity to conduct readjustment of a company with the purpose of taking it out of a deep crisis arose under conditions when practically all chains of the financial system are in difficult situation. At present, every subject, irrespective of the type of main activity and form of ownership of a company, should give a real assessment of both own financial state and financial state of potential partners and counter-agents. Instable financial state of a company is a reason of its insolvency and deterioration of financial stability, which results in unplanned losses and even bankruptcy. On the basis of this, the study of financial principles of conduct of readjustment measures and stabilisation of activity of a company is important for provision of its further activity under market conditions. The goal of the article is analysis of importance of the conduct of readjustment measures for a company and country economy under conditions of instability; and study of principles of conduct of readjustment and directions of stabilisation of activity of a company. The article considers main problems in the sphere of regulation of the bankruptcy procedure. It specifies types of directions, conducted within financial sanitation of subjects of entrepreneurial activity. It generalises types of readjustment actions within company restructurisation.

Key words: readjustment, restructurisation, bankruptcy sphere, unprofitability, sanitation.

Pic.: 1. **Bibl.:** 10.

Shchekovich Yelena S. – Doctor of Science (Economics), Professor, Head of the Department of Management and Business Process, Kryvyi Rih Economic Institute of the Kryvyi Rih National University (pr. K. Marksa, 64, Kryvyi Rih, Dnipropetrovska obl., 5000, Ukraine)

E-mail: katya.moskaluyk@yandex.ru

У процесі становлення ринкових відносин в Україні питання, пов'язані із санацією підприємства, мають важливе практичне значення. В умовах, коли майже всі ланки фінансової системи опинилися в скрутному становищі, з'явилась необхідність проведення санації підприємств з метою виведення їх з глибокої кризи. У даний час кожен суб'єкт, незалежно від виду основної

діяльності та форми власності підприємства, повинен реально оцінювати як власний фінансовий стан, так і фінансовий стан потенційних партнерів чи контрагентів.

Нестабільне фінансове становище підприємства є причиною його неплатоспроможності, погіршення фінансової стійкості, які призводять до незапланованих втрат чи навіть банкрутства. Виходячи з цього питання дослі-

дження фінансових засад проведення санаційних заходів та стабілізації діяльності підприємства є важливим для забезпечення його подальшої роботи в ринкових умовах.

А. Г. Кемарська пропонує алгоритм прийняття рішення про доцільність санації на підприємстві, що ґрунтується на зіставленні фінансового стану. Картохіна Н. В. у своїй роботі розглядає концепцію активного антикризового управління, визначає фази кризи, на яких виникає необхідність в застосуванні санаційних заходів. М. Полонський, А. А. Донець пропонують схему розробки санаційної стратегії на засадах реінжинірингу бізнес-процесів.

Завданням статті є доведення важливості проведення санаційних заходів для підприємств та економіки країни в умовах нестабільності; дослідження засад проведення санації та напрямів стабілізації діяльності підприємств.

Для запобігання банкрутства одним із шляхів є санація підприємства. Термін «санація» походить від латинського «*sanare*» — оздоровлення, видужання. [2, с. 243].

Деякі з вітчизняних авторів [5, с. 310] із санацією ототожнюють лише заходи щодо фінансового оздоровлення підприємства, які реалізуються за допомогою сторонніх юридичних та фізичних осіб і спрямованих на попередження оголошення підприємства-боржника банкрутом і його ліквідації. Із цим не можна погодитися, оскільки мобілізація внутрішніх фінансових резервів є невід'ємною складовою процесу оздоровлення будь-якого підприємства.

Новий закон «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», прийнятий у 1999 р., розрізняє поняття «санація» і «досудова санація» [1]. У цьому разі санація розглядається як система заходів, передбачених процедурою провадження справи про банкрутство з метою запобігання ліквідації боржника і спрямованих на оздоровлення його фінансового стану, а також на задоволення в повному обсязі або частково вимог кредиторів шляхом кредитування, реструктуризації боргів і капіталу і (або) зміною організаційної та виробничої структури боржника.

Метою фінансової санації є покриття поточних збитків та усунення причин їх виникнення, поновлення або збереження ліквідності й платоспроможності підприємств, скорочення усіх видів заборгованості, поліпшення структури оборотного капіталу та формування фондів фінансових ресурсів, необхідних для проведення санаційних заходів виробничо-технічного характеру.

Заходи, спрямовані на оздоровлення фінансової системи України, можуть дати позитивні результати лише за умови санації фінансів базової ланки економіки – підприємств та організацій. Висока собівартість продукції вітчизняного виробництва та істотне зменшення попиту на неї стали головними причинами фінансової кризи переважної більшості українських підприємств.

Для виокремлення особливостей кризового стану вітчизняних підприємств необхідно розглянути динаміку, склад і структуру їх збитковості, спираючись на офіційні дані Державного комітету статистики України.

На рис. 1 відображено зміну частки збиткових підприємств в економіці України за 2005 – 2011 рр. [3; 4; 9].

З даних рис. 1 можна зробити висновок, що найбільша кількість збиткових підприємств протягом аналізованого періоду припадає на 2009 та 2010 рр. (39,9 і 41,0% відповідно). При цьому варто зазначити, що зростання частки збиткових підприємств прослідковується саме з 2008 р. Це пов'язано з початком та наслідками світової економічної кризи, розпочатої у 2008 р., що стало причиною ослаблення вітчизняної економіки. Але, як видно з рис. 1, вже у 2011 р. спостерігається значне зниження частки збиткових підприємств, що свідчить про те, що стабілізаційні процеси торкнулися не лише великих промислових підприємств, але і підприємств малого та середнього бізнесу. Частка збиткових підприємств протягом останнього аналізованого року скоротилася на 5%.

Ще однією негативною тенденцією, яка є наслідком незадовільного фінансового стану більшості вітчизняних підприємств, є катастрофічне зростання їх кредиторської дебіторської заборгованості.

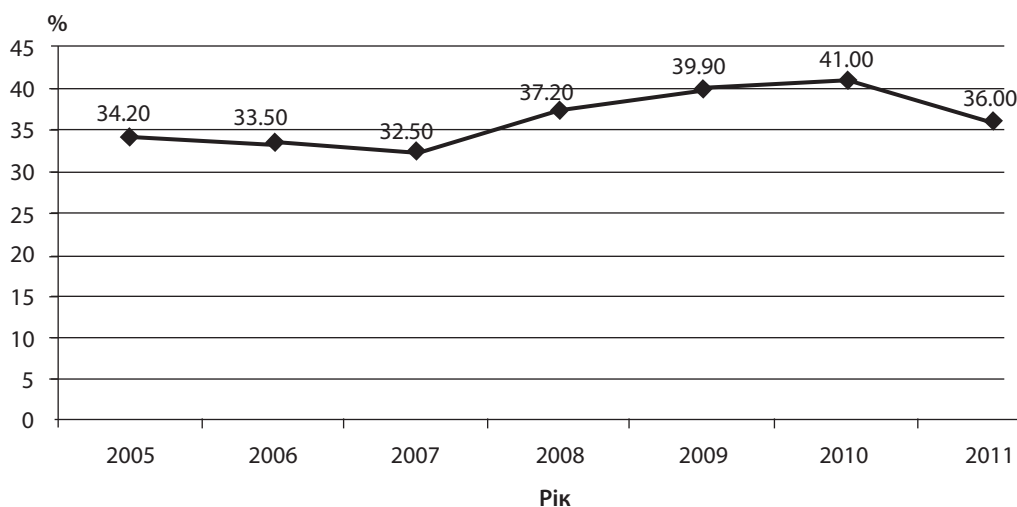

Рис. 1. Частка збиткових підприємств в економіці України за 2005 – 2011 рр. (%) [3; 4; 9]

За статистичними даними, більше половини кредиторської та дебіторської заборгованості є простроченою. Це є наслідком неплатоспроможності більшості суб'єктів господарювання. Неплатоспроможність, у свою чергу, є підставою для оголошення підприємства банкрутом. Як наслідок – значна кількість позовних заяв до арбітражних судів надходять у зв'язку з банкрутствами підприємств.

Необхідно зауважити, що банкрутство та ліквідація підприємства означають не лише збитки для його акціонерів, кредиторів, виробничих партнерів, споживачів продукції, а й зменшення податкових надходжень до бюджету, зростання безробіття, що зрештою може стати одним з чинників макроекономічної нестабільності. Істотним є те, що серед підприємств, справи про банкрутство яких перебувають на розгляді, значний відсоток становлять такі, що тимчасово потрапили в скрутне становище. Вартість їхніх активів набагато вища за кредиторську заборгованість. За умови проведення санації (оздоровлення) чи реструктуризації ці підприємства можуть розрахуватися з боргами і продовжити діяльність. Проте через недосконале законодавство, відсутність належного теоретико-методичного забезпечення санації, дефіцит кваліфікованого фінансового менеджменту, брак державної фінансової підтримки виробничих структур та з інших суб'єктивних і об'єктивних причин багато з потенційно життєздатних підприємств, у тому числі тих, що належать до пріоритетних галузей народного господарства України, стають потенційними банкрутами. На межі фінансової кризи опинилось і чимало фінансово-кредитних установ. В Україні найбільше збанкрутілих підприємств припадає на галузь матеріально-технічного постачання та збуту, хоча потенційно банкрутами є майже всі сільськогосподарські підприємства.

У ринковій економіці Великої Британії банкрутство підприємств – нормальне явище. Із кожних 100 новостворених підприємств (2008 р.) утримується на ринку не більш як 20 – 30. У США, наприклад, загальна кількість підприємств, оголошених банкрутами в 1997 р., становила близько 30 000, в Росії – 2040 [10].

Для України більш сприятливі умови були створені після прийняття ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 30.06.99 р. № 784-XIV, який набрав чинності з 1 січня 2000 р. (для сільськогосподарських товаровиробників – з 1 січня 2004 р.).

Недолік Закону криється в ст. 6, за якою справа про банкрутство порушується арбітражним судом, якщо безспірні вимоги кредитора (кредиторів) до боржника сукупно складають не менше 300 мінімальних розмірів заробітної плати, які не були задоволені боржником протягом трьох місяців після встановленого для їх погашення строку. Отже боржнику достатньо не задовольнити безспірні вимоги кредитора на суму понад 276 600 грн, щоб отримати копію ухвали арбітражного суду про порушення провадження у справі про банкрутство. Для середнього чи великого бізнесу це зовсім незначна сума, у той час як для представників малого та мікробізнесу вона може вважатися астрономічною. Очевидно,

що розробники Закону пішли на певний компроміс, вигідний у першу чергу підприємствам із незначним оборотом, яким можна сподіватися і на автоматичне зростання цієї межі пропорційно збільшенню мінімальної заробітної плати. Тому необхідно провести градацію мінімальних сум позовів для різних за розмірами суб'єктів підприємницької діяльності, враховуючи при цьому особливості їх діяльності, галузеву приналежність.

Головними причинами, які призвели до збільшення в Україні кількості фінансово-неспроможних підприємств, можна вважати такі: кризові явища в економіці країни, інфляція, загальне падіння обсягів виробництва, криза неплатежів і, як наслідок, існування значної взаємозаборгованості, недоліки в приватизації, зростання масштабів «тіньової» економіки, недосконалість законодавства в галузі господарського права і податкової політики та неефективний фінансовий менеджмент, затримку в здійсненні реальних економічних реформ, прагнення кримінальних елементів використовувати цей інститут для прикриття кримінально каранних вчинків, коли факт заподіяння матеріальної шкоди в результаті господарських операцій заперечувати неможливо, та ін.

Державна політика у сфері банкрутства в Україні реалізується Державним департаментом з питань банкрутства. Кількість припинених протягом липня 2010 р. справ про банкрутство становить 601, з яких справ про банкрутство державних підприємств – 5, справ про банкрутство підприємств, у статутному фонді яких частка державної власності перевищує 25 відсотків, – 1. Кількість припинених справ про банкрутство шляхом відновлення платоспроможності – 19, з них через укладення мирової угоди – 4, через виконання боржником усіх зобов'язань перед кредиторами – 15.

Основні проблеми у сфері регулювання процедури банкрутства можна розділити на три групи:

1. Неефективність процедури: у середньому вдається відшкодувати близько 9% вимог кредиторів, у порівнянні з усередненим показником у 69% вимог у державах – членах ОЕСР (Організація з економічного співробітництва та розвитку) і 31% вимог – у державах Східної Європи та Середньої Азії. Крім того, процедура банкрутства в основному призводить до ліквідації компаній-боржників, а не відновлення їх платоспроможності – менше 10% справ закінчуються відновленням платоспроможності, а не ліквідацією компанії, у порівнянні з 60 – 85% випадків відновлення платоспроможності в інших державах.

2. Висока вартість процесу: процедура вкрай дорога – 42% від загальної вартості бізнесу йде на процедури, пов'язані з банкрутством, у порівнянні з 8% у державах – членах ОЕСР і 13% у державах Східної Європи та Середньої Азії.

3. Розтягнутість у часі: процедура банкрутства відносно тривала – процес відновлення платоспроможності боржника й/або визнання його банкрутом займає в середньому 2,9 рока, що на 1,2 рока довше, ніж у державах-членах ОЕСР, хоча й сумірна з тривалістю процедури в державах Східної Європи та Середньої Азії.

Особливе місце у процесі санації посідають заходи фінансово-економічного характеру.

Санаційні заходи організаційно-правового характеру спрямовані на вдосконалення організаційної структури підприємства, організаційно-правових форм бізнесу, підвищення якості менеджменту, звільнення підприємства від непродуктивних виробничих структур, поліпшення виробничих стосунків між членами трудового колективу тощо. У цьому контексті розрізняють два види санації:

1. Санація зі збереженням існуючого юридичного статусу підприємства-боржника.

2. Санація зі зміною організаційно-правової форми та юридичного статусу санованого підприємства (реорганізація).

Виробничо-технічні санаційні заходи пов'язані насамперед з модернізацією та оновленням виробничих фондів, зі зменшенням простоїв і підвищенням ритмічності виробництва, скороченням технологічного часу, поліпшенням якості продукції та зниженням її собівартості, вдосконаленням асортименту продукції, що випускається, пошуком і мобілізацією санаційних резервів у сфері виробництва [6, с. 87].

На практиці досить часто із санацією ідентифікується поняття «реструктуризація». Реструктуризація суб'єкта господарювання – це проведення організаційно-економічних, правових, виробничо-технічних заходів, спрямованих на зміну його структури, системи управління, форм власності, організаційно-правових форм, які здатні відновити прибутковість, конкурентоспроможність та ефективність виробництва.

Можна стверджувати, що «санація» є ширшим поняттям, ніж «реструктуризація». Реструктуризацію доцільно починати на ранніх стадіях виявлення кризи. Вона спрямована переважно на подолання причин стратегічної кризи та кризи прибутковості. Санація включає в себе як реструктуризацію (заходи щодо відновлення прибутковості та конкурентоспроможності), так і заходи фінансового характеру (спрямовані на відновлення ліквідності та платоспроможності).

Вирішальне значення для успішного проведення фінансового оздоровлення підприємства має організація ефективного менеджменту санації.

Окремим аналітичним блоком у класичній моделі є формування стратегічних цілей і тактики проведення санації. Головною стратегічною метою санації є відновлення ефективної діяльності підприємства в довгостроковому періоді. Для досягнення цієї мети слід узгодити тактичні цілі, а саме – сферу діяльності, асортимент продукції та її споживачів; основні вартісні цільові показники; соціальні цілі [8, с. 36].

Суть стратегії полягає у виборі найкращих варіантів розвитку фірми та в оптимізації політики капіталовкладень.

Згідно з обраною стратегією виробляється програма санації. Наступним елементом класичної моделі санації є її проект, який розробляється на базі санаційної програми і містить у собі техніко-економічне обґрунтування санації, розрахунок обсягів фінансових резуль-

татів, необхідних для досягнення стратегічних цілей, строки освоєння інвестицій та їх окупності, оцінку ефективності санаційних заходів, а також прогнозовані результати виконання проекту.

Важливим компонентом санаційного процесу є координація та контроль за якістю реалізації запланованих заходів. Відчутну допомогу може надати оперативний санаційний контролінг, який синтезує в собі інформаційну, планову, консалтингову, координаційну та контрольну функції.

У результаті санації балансу підприємство не мобілізує додаткових коштів, однак створюються необхідні передумови для залучення зовнішніх фінансових джерел у майбутньому. На практиці із санаційною метою досить часто слідом за зменшенням статутного капіталу здійснюється його збільшення. Ця операція має назву двоступінчата санація [7, с. 61].

ВИСНОВКИ

Санація – це система фінансово-економічних, виробничо-технічних, організаційно-правових, соціальних заходів, спрямованих на відновлення платоспроможності, ліквідності та прибутковості підприємства-боржника. Метою інституту санації у процедурі провадження справи про банкрутство є відновлення ефективності виробничої діяльності підприємства у фінансової кризи.

План санації повинен містити: аналіз причин фінансової кризи; оцінку фінансового стану підприємства до початку санації; заходи щодо нормалізації фінансового стану підприємства, що знаходиться у фінансовій кризі; інформацію про те, наскільки реалізація плану санації поліпшить виробничо-економічний стан підприємства; порівняльні розрахунки задоволення претензій кредиторів у разі реалізації плану санації та у разі задоволення вимог проведення ліквідаційних процедур; прогнозні показники фінансово-майнового стану підприємства в процесі та після реалізації плану санації із вказівкою строків відновлення платоспроможності та погашення претензій кредиторів.

Санація вважається успішною, якщо за допомогою зовнішніх і внутрішніх фінансових джерел, проведення організаційних і виробничо-технічних удосконалень підприємство виходить з кризи (нормалізує виробничу діяльність та уникає оголошення банкрутства) і забезпечує свою прибутковість та конкурентоспроможність у довгостроковому періоді. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 14 травня 1992 року № 2343XII (зі змінами станом на від 7 березня 2002 року № 3088-III).
2. Салига С. Я. Управління фінансовою санацією підприємства : навчальний посібник / С. Я. Салига, О. І. Дацій, Н. В. Нестеренко, О. В. Серебряков. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 240 с.
3. Статистичний збірник «Регіони України». Частина 2 / За ред. О. Г. Осауленка. – К. : Державний комітет статистики України, 2010. – 805 с.

4. Статистичний щорічник України за 2010 рік / За ред. О. Г. Осауленка. – К. : Державна служба статистики України, 2011. – 560 с.

5. **Терещенко О. О.** Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч. посібник / О. О. Терещенко. – К. : КНЕУ, 2003. – 554 с.

6. **Білошкурський М. В.** Деякі особливості діагностики кризового стану підприємства / М. В. Білошкурський // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – № 3. – С. 85 – 89.

7. **Колесар О.** Моделі діагностики банкрутства підприємств України / О. Колесар // Економіст. – 2002. – № 10. – С. 60 – 63.

8. **Чумаченко М. Г.** Економічна модель оцінки ймовірності банкрутства українських підприємств / М. Г. Чумаченко, О. В. Мажура // Економіка та держава. – 2005. – № 3. – С. 34 – 41.

9. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>

10. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств та організацій, затверджена наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій 27.06.1997 р. за № 91 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>

REFERENCES

Biloshkurskiy, M. V. "Deiaki osoblyvosti diahnozyky kryzovoho stanu pidpriemstva" [Some features diagnostic crisis companies]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 3 (2005): 85-89.

Chumachenko, M. H., and Mazhura, O. V. "Ekonomichna model otsinky imovirnosti bankrutstva ukrainskykh pidpriemstv" [The economic model estimates the probability of bankruptcy Ukrainian enterprises]. *Ekonomika ta derzhava*, no. 3 (2005): 34-41.

Derzhavnyi komitet statystyky Ukrainy. <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Kolesar, O. "Modeli diahnozyky bankrutstva pidpriemstv Ukrainy" [Models diagnosis bankruptcy Ukraine]. *Ekonomist*, no. 10 (2002): 60-63.

[Legal Act of Ukraine] (1992).

"Metodyka provedennia pohlyblenoho analizu finansovo-hospodarskoho stanu neplatospromozhnykh pidpriemstv ta orhanizatsii" [The technique of in-depth analysis of financial and economic state of insolvent companies and organizations]. <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>

Rehiony Ukrainy [Regions of Ukraine]. Kyiv: Derzhavnyi komitet statystyky Ukrainy, 2010.

Salyha, S. Ya. and others. *Upravlinnia finansovoiu sanatsieiu pidpriemstva* [Management of financial sanitation company]. Kyiv: Tsentri navchalnoi literatury, 2005.

Statystychnyi shchorichnyk Ukrainy za 2010 rik [Statistical Yearbook of Ukraine for 2010]. Kyiv: Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, 2011.

Tereshchenko, O. O. *Finanova diialnist sub'ektiv hospodariuvannia* [Finance businesses]. Kyiv: KNEU, 2003.

УДК 658.7

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

МЕЛЬНИКОВА К. В.

УДК 658.7

Мельникова К. В. Особенности обліку логістичних витрат на підприємствах

У статті проаналізовано проблеми обліку логістичних витрат на сучасних вітчизняних підприємствах. У зв'язку з тим, що логістичні витрати входять до складу собівартості готової продукції та істотно впливають на її ціну, необхідно вести повний і всеосяжний облік цієї групи витрат. Узагальнено існуючі визначення терміна «логістичні витрати». Виділено вимоги, що висуваються до системи обліку логістичних витрат. Описано цільову функцію логістичних витрат, на основі якої робиться вибір оптимального рішення. При описі критерію витрати на логістичні функції відносяться до тих сфер логістики підприємства, в яких вони виконуються. Окрім цього, у функції враховуються витрати на логістичне адміністрування і витрати на покриття логістичних ризиків. Запропоновано основні шляхи зниження рівня логістичних витрат на підприємстві.

Ключові слова: логістичні витрати, підприємство, облік, логістична функція.
Формул: 6. **Бібл.:** 9.

Мельникова Катерина Валеріївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, організації та планування діяльності підприємства, Харківський національний економічний університет (пр. Леніна, 9а, Харків, 61166, Україна)
E-mail: melnikova-kv@mail.ru

УДК 658.7

UDC 658.7

Мельникова Е. В. Особенности учета логістических затрат на предприятиях
В статье проанализированы проблемы учета логістических затрат на современных отечественных предприятиях. В связи с тем, что логістические затраты входят в состав себестоимости готовой продукции и существенно влияют на ее цену, необходимо вести полный и всеобъемлющий учет этой группы затрат. Обобщены существующие определения термина «логістические затраты». Выделены требования, предъявляемые к системе учета логістических затрат. Описана целевая функция логістических затрат, на основе которой производится выбор оптимального решения. При описании критерия затраты на логістические функции относятся к тем сферам логістики предприятия, в которых они выполняются. Кроме этого, в функции учитываются затраты на логістическое администрирование и затраты на покрытие логістических рисков. Предложены основные пути снижения уровня логістических затрат на предприятии.

Ключевые слова: логістические затраты, предприятие, учет, логістическая функция.
Формул: 6. **Библ.:** 9.

Мельникова Екатерина Валерьевна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры экономики, организации и планирования деятельности предприятия, Харьковский национальный экономический университет (пр. Ленина, 9а, Харьков, 61166, Украина)
E-mail: melnikova-kv@mail.ru

Melnikova K. V. Specific Features of Accounting Logistical Costs in Companies

The article analyses problems of accounting logistical costs in modern domestic companies. Due to the fact that logistical costs are included into the cost of finished products and influence its price significantly, it is necessary to carry out complete and comprehensive accounting of this group of costs. The author generalises the existing definitions of the «logistical costs» term. The article marks requirements to the system of accounting logistical costs. It describes the target function of logistical costs, on the basis of which an optimal solution is selected. When describing a criterion, expenditures on logistical functions belong to those spheres of company logistics, in which they are performed. Moreover, this function takes into account expenditures on logistical administration and on covering logistical risks. The article offers main ways of reduction of the level of logistical costs in a company.

Key words: logistical costs, company, accounting, logistical function.
Formulae: 6. **Bibl.:** 9.

Melnikova Kateryna V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economy, Organization and Planning of Activity of the Enterprise, Kharkiv National University of Economics (pr. Lenina, 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine)
E-mail: melnikova-kv@mail.ru